

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ CHAPTER 1. GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-1>
УДК 37.091.26:81'243

Марія Петрівна Винарчик
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-8270-6178>
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри романської філології та компаративістики,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич, Україна
marie-vynarchuk@online.ua

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МОВНОГО ПАСПОРТА ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ІНСТРУМЕНТУ ФІКСУВАННЯ МОВНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

У науково-методичній статті досліджується концепт мовного паспорту як однієї із складових мовного портфоліо в європейському освітньому просторі. Як інноваційний інструмент, мовний паспорт може представляти іншомовну діяльність учнів і студентів протягом певного періоду часу і відображати не лише рівень мовних навичок, але й їхні міжкультурні компетенції. Встановлено, що мовний паспорт потребує постійного оновлення, щоб показати прогрес його власника у вивченні мов та засвідчити отримання нового міжкультурного досвіду. Він базується на Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і визнається всіма суб'єктами європейської системи освіти. Дескриптори оцінювання мовних навичок є визнані в усіх європейських країнах і стосуються різних видів іншомовної діяльності: монологічного і діалогічного мовлення, читання, письма і аудіювання відповідно до рівнів A1, A2, B1, B2, C1 і C2. У ході дослідження виявлено, що у мовному паспорті містяться також дипломи і сертифікати, що засвідчують мовні знання і досвід мовного та міжкультурного навчання.

Ключові слова: мовний паспорт, мовне портфоліо, мовні навички, міжкультурні компетенції, європейський освітній простір.

Вступ. Концепція мовного портфоліо була розроблена Управлінням мовної політики Ради Європи і висвітлена під час Європейського року мов (2001 рік) як потужний інструмент для визначення рівнів навичок володіння іноземною мовою. Йому приділено значну увагу в усьому європейському освітньому просторі, який характеризується багатомовністю і багатокультурністю. На восьмому міжнародному семінарі з питань європейського мовного портфоліо було відзначено, що це новітній інструмент, який дає змогу людям, які вивчають або вивчали мову в школі чи поза школою, документувати результати свого навчання і представляти свій культурний досвід. У мовному портфоліо зібрано також ті відомості, що

засвідчують самооцінку його власника, самостійність, мовну самореалізацію упродовж всього життя, тим самим втілюючи в життя основоположні принципи європейської мовної політики. Мовне портфоліо розширює можливості білінгвальної особистості щодо реалізації цінностей міжкультурного спілкування, демонстрації нею здатностей до успішної адаптації до світових глобалізаційних процесів (Дьоміна, 2019). Окрім цього, мовне портфоліо є корисним і цінним інструментом представлення рівня навичок учнів і студентів в оволодінні іноземними мовами, оскільки в ньому здійснюється моніторинг знань протягом певного часу, що мотивує учнів і студентів до покращення

результатів іншомовної діяльності, стимулює їхній особистісний розвиток.

Вітчизняні й зарубіжні дослідники приділили багато уваги мовному портфолію, визначили його концепт, який базується на Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти, розроблених і опрацьованих Радою Європи. Науковці С. Ніколаєва (2003, 2005), Н. Ягельська (2005) дослідили мовний портфель, його призначення, структуру, види, механізми укладання; О. Карп'юк (2008) обґрунтувала впровадження мовного портфолію у практику українських шкіл. Зарубіжні науковці Н. Мартен (2012), Е. Розен (2008) цілісно і ґрунтовно досліджують мовні портфолію в освітніх системах різних країн, виокремлюють їхні особливості. Однак, і вітчизняні, і зарубіжні дослідники аналізують європейське мовне портфолію як цілісний об'єкт, не досліджуючи детально його складові. Недостатньо вивчено особливості профілю мовного паспорту Europass, який буде цінним також для вітчизняної системи освіти. Цим зумовлена **мета** нашої наукової розвідки – дослідити європейський досвід використання мовного паспорту як складової мовного портфолію та інноваційного інструменту фіксування мовних досягнень учнів і студентів.

Методами дослідження слугували: аналіз наукової літератури, дотичної до проблеми дослідження, історичний метод, теоретичні методи (індукція, дедукція, пояснення), методи конкретизації та узагальнення. Автор статті здійснила кілька наукових стажувань в освітніх закладах Франції (материнська школа в Даннемарі-сюр-Крет, коледж Сен-Жозеф, ліцей Пастера у м. Безансон), що дало можливість дослідити концепт мовного паспорту та його використання у французькій школі, застосувавши емпіричні методи, зокрема: опитування, аналіз документації, включене спостереження.

Сутність концепту європейського мовного портфолію. Європейське мовне портфолію має дві основні цілі: мотивувати учнів і студентів до підвищення рівня їхніх мовних навичок; оцінювати їхні мовні компетенції й культурні здібності відповідно до європейських освітніх стандартів. Портфолію представляє учня чи студента як у навчальній, так і позанавчальній

діяльності. Це своєрідний банк відомостей про досягнутий рівень іншомовної діяльності та види мовних компетенцій. У мовному портфолію відображено особистісний розвиток учня чи студента за конкретний період, висвітлено його світогляд, пріоритети і міжкультурні цінності. Звідси можемо констатувати, що за допомогою портфолію можна встановити, на якому рівні іншомовної діяльності перебуває учень/студент, що дається йому легко і який вид діяльності викликає в нього труднощі. Портфолію здатне чітко продемонструвати динаміку розвитку мовних компетенцій упродовж певного часу та сильні й слабкі сторони власника портфолію. Інакше кажучи, мовне портфолію – це цілісний особистий портрет учня/студента, а, отже, портфолію виконує свої дидактичні, педагогічні, психологічні функції. Ми виділяємо такі функції мовного портфолію, як:

1) інформаційна, або змістовна: портфолію наділене певним змістом про іншомовну діяльність, а відтак служить джерелом інформації для самого учня/студента, його батьків, вчителів, однокласників. Ця складова портфолію може слугувати джерелом пізнання та знань для оточуючих;

2) аналітична та дескриптивна, позаяк кожен вид іншомовної діяльності аналізується і описується відповідно до певних критеріїв, які є загальновідомими та загальноприйнятими;

3) модельна: кожне мовне портфолію представляє своєрідну модель, вид, тип іншомовної діяльності, а, отже, може бути запозичений як взірець для наслідування;

4) інтеграційна: портфолію дає змогу поєднувати різні форми роботи, взаємодоповнюючи їх та збагачуючи новим додатковим змістом, оновлюючи методи, принципи і засоби навчання, використовуючи, зокрема, цифрові технології;

5) розвиваюча та пізнавальна: портфолію допомагає зрозуміти наскільки високим є розвиток розумових та інтелектуальних здібностей учня/студента, як сприймає та пізнає він навколишній світ;

6) рейтингова: портфолію визначає рівень навичок учня/студента з різних видів іншомовної діяльності (монологічного і діалогічного

мовлення, читання і перекладу, письма, аудіювання) та дає змогу порівняти рівень мовних навичок власника портфоліо з рівнем його однолітків;

7) стимулююча, або мотиваційна – надзвичайно важлива функція, що сприяє підвищенню інтересу учня/студента до іншомовної діяльності, дає йому заряд позитивної енергії для покращення досягнутих результатів;

8) виховуюча, яка полягає у використанні тих широких можливостей позитивного впливу, які має портфоліо: досягнення одного учня/студента слугуватимуть взірцем для інших, стимулюватимуть і розвиватимуть здоровий дух змагання і конкуренції.

На думку Н. Мартен (2012), у контексті оцінювання, портфоліо, безперечно, представляє рівень мовних навичок, документує і відображає відгуки вчителів і однолітків про навчальні досягнення учня/студента. Портфоліо є свідченням еволюції мовних компетенцій, оскільки в ньому учень/студент упродовж тривалого часу збирає окремі види виконаних робіт, систематизує свої досягнення в оволодінні іноземними мовами відповідно до дескрипторів оцінювання знань і вмінь.

Мовне портфоліо – це особистісний портрет його власника, що відображає не тільки знання, але й міжкультурні компетенції. Здійснюючи регулярний моніторинг знань і вмінь учнів і студентів, можна визначати їх рейтинг за певними критеріями, що в кінцевому результаті буде стимулом і заохоченням для покращення іншомовної діяльності, підвищення інтересу до вивчення іноземних мов. З метою врахування різноманітності освітніх контекстів у різних європейських країнах було вирішено не нав'язувати єдину модель мовного портфоліо, а надати кожній державі, регіону, неурядовому органу самостійність у його розробленні. На сьогоднішній день в Європі існує більше сотні різних мовних портфоліо. Оскільки освітні традиції швидко поширюються між країнами, мовні портфоліо також адаптуються до національних умов (наприклад, до вікового діапазону його власників, особливостей культурного середовища, специфіки державного устрою). Встановлено, що навіть у межах однієї

європейської держави можуть існувати різні види мовного портфоліо.

Досвід використання мовного портфоліо в європейських країнах. Досвід використання мовного портфоліо в європейських країнах є в центрі уваги Е. Розен, яка дослідила ідею його впровадження в дитячому садку в Німеччині, розроблене за шведською моделлю (опубліковане у Швеції в 2005 р. і перекладене німецькою мовою у 2007 р.; вивчила зміст портфоліо французьких ясельних закладів – своєрідних «книг життя» (Е. Розен, 2008)). Оформлені відповідно до рекомендацій Міністерства освіти Франції, портфоліо висвітлюють різноманітні практичні аспекти навчальної діяльності в класі. Упроваджені в шкільне середовище, вони слугують інструментом зв'язку сім'ї та школи, документують перший досвід навчання дитини чи класу. Натхнена педагогікою Френе, така життєва книга має на меті розвивати персоналізовану культуру висловлювання та спілкування школярів іноземною мовою (Розен, 2008, с. 130).

В Австрії мовні портфоліо призначаються для учнів початкових, середніх рівнів шкільної освіти і учнів-випускників. На зміну традиційним паперовим портфоліо прийшли електронні, які створюються завдяки цифровим технологіям. У Швейцарії спочатку існували два типи портфоліо: для дітей початкової та середньої школи, які відображали рівні навичок володіння іноземними мовами, пізніше портфоліо почали активно використовуватись учнями старшої школи і студентами.

В умовах сьогодення види портфоліо постійно змінюються і вдосконалюються. У Німеччині мовне портфоліо було розроблене загальнонаціональною робочою групою і акредитоване у 2006 р. Радою Європи. Нині окремі провінції (землі) розробили власні портфоліо для шкіл та інших навчальних закладів. Як стверджує науковець Е. Розен, в Іспанії портфоліо спочатку призначались для дітей 8–12 та 12–18 років (Розен, 2008, с. 129). Лише в січні 2006 р. було розпочато дослідження з питань впровадження європейського мовного портфоліо в Андалусії (Іспанія), в 25 центрах усіх освітніх рівнів. Ця ініціатива була підтримана

Радою Європи, зокрема Комісією сприяння багатомовності у співпраці з Міністерством освіти Іспанії. У ході дослідження встановлено, що мовне портфоліо сприяє мобільності учнів і студентів в Європі, забезпечує покращення процесу викладання і навчання іноземних мов. Портфоліо здатне відобразити не тільки рівень знань учнів і студентів, воно відіграє велику роль у підвищенні інтересу до міжкультурних цінностей. О. Карп'юк вважає, що впровадження мовного портфоліо в практику українських шкіл – це шлях до підвищення мотивації вивчення предмета «іноземна мова» (Карп'юк, 2008, с. 24).

Для того, щоб мовне портфоліо мало право називатися «Європейським мовним портфоліо», воно повинно відповідати певним критеріям і бути

затвердженим Радою Європи. Список європейських мовних портфоліо, акредитованих Радою Європи, можна знайти на її спеціальному інформативному веб-сайті. На сьогодні усі моделі європейського мовного портфоліо акредитовані. Крім локальних особливостей, європейські мовні портфоліо задовольняють вимоги щодо змісту та формату, визначені Радою Європи: сприяють повазі до особистості учня; містять самооцінку власника; пропагують багатомовність; розвивають автономію користувача; відображають міжкультурний вимір (Conseil de l'Europe. Le Portfolio européen des langues). Портфоліо мають три складові (табл.1).

Таблиця 1

Складові мовного портфоліо

Назва	Функції
Мовний паспорт	Служить для презентації мовних здібностей учня/студента у певний проміжок часу, виконує інформаційну (deskриптивну) функцію.
Мовна біографія	Реєструє мовні досягнення і навички міжкультурного спілкування, містить планування роботи з іноземної мови; представляє оцінки вчителя та особисту самооцінку іншомовної діяльності.
Досьє	Є збіркою виконаних учнем/студентом самостійних, контрольних робіт, творчих завдань, проєктів, а також атестатів, дипломів, сертифікатів, свідоцтв.

Мовний паспорт як інструмент фіксування мовних досягнень учнів і студентів. Мовний паспорт як складова мовного портфоліо потребує регулярного оновлення, щоб показати прогрес його власника у вивченні мов та отриманні нового міжкультурного досвіду. Усі мовні паспорти європейського мовного портфоліо містять самооцінку учня/студента, за винятком маленьких дітей, які не здатні на самооцінку через свій вік. Отримані навички іншомовної діяльності стосуються усіх її видів: усного та писемного мовлення, читання і аудіювання відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти. Рівні цих навичок є загальноприйнятими в усьому європейському освітньому просторі: A1, A2, B1, B2, C1 і C2 (Ніколаєва, Ягельська, 2005). Мовний паспорт може також містити сертифікати з мов, отримані після складання іспитів, які засвідчують мовні знання і досвід міжкультурного навчання. Оцінки

вчителів і викладачів навчальних закладів, а також органів сертифікації, можуть бути записані в мовний паспорт різними способами, однак, важливо зазначити, вони повинні бути відокремленими від самооцінки учня. Його можна використати також для презентації творчої діяльності власника (Conseil de l'Europe. Le Passeport des langues).

Мовний паспорт Europass, як одна із складових мовного портфоліо, був створений у 2004 р. Він швидко поширився в межах європейського освітнього простору. Це дієвий інструмент оцінки і самооцінки мовних навичок та кваліфікацій, оскільки дає можливість визначити їхній рівень на основі Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (Ніколаєва, Ягельська, 2005). Він важливий для тих, хто хоче вчитися і працювати в Європі, оскільки в одному документі представлені:

- мовні навички (розуміння співбесідника, здатність вести розмову, навички читання, перекладу, письма, аудіювання);
- мовний досвід (перебування, стажування за кордоном тощо);
- дипломи і сертифікати з мов (наприклад: DELF, DALF, TestDaF, TOEIC, BULATS тощо).

Важливо наголосити, що українські школярі і студенти мають можливість скласти екзамен з французької мови DELF, DALF і отримати сертифікат. Рівень B2 дає можливість вступу у французькі виші. Є також можливості складання екзаменів з англійської, німецької та інших мов.

У французькій школі активно використовується саме мовний паспорт Europass, оскільки він має деякі переваги над іншими видами мовних паспортів:

- його легко заповнити, вимоги до його оформлення чіткі й зрозумілі;
- він надає можливість самооцінки мовних навичок відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти;
- він є доступним і зрозумілим у межах усього європейського простору, позаяк написаний 26 мовами;
- він безкоштовно надається всім громадянам на європейському сайті Europass (Conseil de l'Europe. Europass pour l'éducation et la formation).

Профіль мовного паспорта Europass можна використовувати для різних цілей:

- допомагати працівникам презентувати свій досвід;
- заохочувати молодих людей планувати свій професійний розвиток і кар'єру;
- дати можливість студентам реєструвати свої досягнення й успіхи в освітніх і навчальних програмах;
- дати змогу волонтерам представляти звіт про зроблену роботу;
- допомогти шукачам роботи і тим, хто прагне зробити кар'єру;
- визначити рівень отриманих навичок іншомовної діяльності;
- дати можливість претендентам на вакантну посаду підготувати та подати документи;

- здійснювати оцінку результатів навчання відповідно до загальноприйнятої шкали оцінювання (Conseil de l'Europe. Le profil Europass).

Під час наукового стажування у французьких освітніх закладах нам вдалося особисто дослідити та осмислити результати опитування, проведеного Національним центром Europass у 2010 р., метою якого було виявити і вдосконалити способи використання мовного паспорту у Франції. У ході нашого дослідження було встановлено, що саме Європейська комісія управляє платформою Europass, надає безкоштовний набір онлайн-інструментів для французьких освітян, ділиться інформацією про можливості навчання впродовж життя та розвиток кар'єри. Також було виявлено, що Europass є цінним ресурсом для учнів-випускників і студентів не тільки Франції, але також для здобувачів освіти навчальних закладів Європи. Це своєрідний багатомовний європейський інструмент управління процесом навчання і кар'єрою, який дозволяє документувати і представляти мовні навички, кваліфікацію, досвід. Користувачі Europass можуть створити особистий профіль за допомогою безпечного Інтернет-інструменту, визначити цілі, самостійно оцінити свої знання і досягнення. Учні старших класів і студенти мають можливість використовувати свій профіль у процесі навчання та для реєстрації різних освітніх проєктів. У європейському освітньому просторі можна використовувати Europass для обміну профілем, резюме та іншими документами (Conseil de l'Europe. Le profil Europass).

Europass може також відображати як додаток до диплому, так і додаток до сертифіката Europass, виданий закладами професійно-технічної освіти. Він здатен надавати корисну інформацію стосовно можливості отримання диплому про вищу освіту, включаючи перелік навчальних установ, висвітлювати пропозиції професійної кваліфікації і перекваліфікації. Europass Mobility описує міжнародний досвід і визначає рівень іншомовних навичок, отриманих у процесі навчання, висвітлює можливості працевлаштування, пропагує волонтерську діяльність.

Мовний паспорт Europass містить інформацію на 29 мовах про можливості навчання в Європі. Це має велике значення для тих, хто планує отримати висококваліфіковану роботу чи реалізувати кар'єру в європейському просторі. Europass надає також інформацію про особливості європейських і національних освітніх систем, культурні й етнічні традиції. Новітні цифрові технології системи Europass дозволяють установам видавати цифрові сертифікати і документи, завдяки електронній базі Europass учні, роботодавці, навчальні заклади та інші акредитовані органи мають простий і надійний спосіб перевірити їх справжність. Юридична цінність цифрових даних Europass еквівалентна цінності паперових сертифікатів в усьому Європейському Союзі. Усі компоненти цієї сучасної інфраструктури перебувають у відкритому безкоштовному доступі.

В умовах сьогодення Європейська Комісія співпрацює з урядами країн-учасниць, адміністраціями навчальних закладів, експертами з питань освіти та іншими суб'єктами для пропагування і поширення мовного паспорта Europass. Саме освітні заклади відіграють ключову роль у його використанні в європейському освітньому просторі, а, отже, і вся європейська освітня політика спрямована на те, щоб допомогти широкій аудиторії знайти в мовному паспорті всю необхідну їй інформацію та задовольнити її освітні потреби (Conseil de l'Europe. Europass pour l'éducation et la formation).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Мовне портфоліо забезпечує закладам освіти доступ до інформації про рівень мовних навичок учнів і студентів, їхніх міжкультурних компетенцій та білінгвальної культури. На основі здійсненого теоретичного дослідження нами вперше сформульовано функції мовного портфоліо (інформаційна або змістовна, аналітична та описова, модельна, інтеграційна, розвиваюча та пізнавальна, рейтингова, стимулююча або мотиваційна, виховуюча), реалізація яких робить мовне портфоліо незамінним інструментом для фіксування та демонстрації мовних досягнень здобувачів освіти.

Значимою складовою мовного портфоліо у межах європейського освітнього простору виступає мовний паспорт, який слугує для демонстрації динаміки процесу оволодіння особою іноземними мовами, забезпечує взаємовизнання навичок і кваліфікацій, пропагує різні види навчання, висвітлює європейську систему кваліфікацій. На підставі здійсненого нами емпіричного дослідження було з'ясовано, що цінність мовного паспорта, зокрема, зумовлена простотою, проте змістовністю його складу, оскільки в одному документі представлені мовні навички власника цього паспорта, розмовний досвід та дипломи і сертифікати з мов. Досвід особистого спілкування із фахівцями освітніх закладів Франції та результати теоретичних пошуків дозволяє нам стверджувати, що найбільш зручною формою ведення мовного паспорта є паспорт Europass, який сьогодні користується великою популярністю в країнах Європи, оскільки пропонує оптимальний набір онлайн-інструментів та інформації, які допомагають керувати всіма етапами навчальної і професійної діяльності людини. Мовний паспорт Europass пропонує безкоштовний доступ до інструментів його створення в Інтернеті, надає можливість зберігати і відображати цифрові дані. Розроблений як легко доступний сервіс, пристосований до потреб різних груп користувачів, Europass доступний в усьому європейському просторі, а тому зрозумілий і прийнятний для різних мовних і культурних середовищ. Створивши профіль Europass, кожний здобувач освіти може представити всебічну картину своїх навичок, кваліфікації та сфери інтересів.

Європейський досвід використання мовного паспорта є важливим для україномовного простору, оскільки дає змогу учням та студентам отримувати пропозиції щодо навчання і роботи, забезпечує обмін навчальною і науковою інформацією. Він дає можливість користувачам вчасно відображати, документувати свої мовні навички, ділитися кваліфікацією і досвідом. Це допомагає в пошуках престижної роботи або місця навчання, надає шукачам ті можливості, які відповідають їхньому фаховому рівню та особистим інтересам. *Перспективи подальшого*

дослідження за представленим напрямком складових мовного портфоліо.
стосуються мовної біографії і досьє як важливих

Література

- Дьоміна В. В. Білінгвізм майбутнього перекладача – вимога сучасної європейської вищої освіти. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота)* : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2019. Вип. 1(1). С. 90–95. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2019-1-10>
- Карп'юк О. Європейське мовне портфоліо: методичне видання. Тернопіль : Лібра Терра, 2008. 112 с.
- Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ : Ленвіт. 2003. 273 с.
- Ніколаєва С. Ю., Ягельська, Н. В. Мовний портфель: призначення, структура, види, укладання: посіб. Бібліотечка журналу «Іноземні мови», 2005. Вип. 4. 64 с.
- Budnik A. Language portfolio in teaching ukrainian as a foreign language. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2017/4_2017/23.pdf
- Conseil de l'Europe. Europass pour l'éducation et la formation. <https://europa.eu/europass/fr/europass-education-and-training>
- Conseil de l'Europe. Le Passeport des langues. <https://www.coe.int/fr/web/portfolio/the-language-passport>
- Conseil de l'Europe. Le Portfolio européen des langues (PEL). <https://www.coe.int/fr/web/portfolio>
- Conseil de l'Europe. Le profil Europass. <https://europa.eu/europass/fr/europass-profile-tool-help-people-manage-their-learning-and-careers>
- Martin N. Conception d'un portfolio pour documenter le développement des compétences de l'élève au collégial. Mémoire de maîtrise. Sherbrooke, Québec: Université de Sherbrooke. <https://cdc.qc.ca/pdf/031584-martin-portfolio-eleve-collegial-essai-usherbrooke-2012.pdf>
- Rosen É. (2008). Enseignement plurilingue et portfolio: l'exemple de Mes premiers pas en français et en allemand, projet de portfolio pour les 2-5 ans. Synergies Pays germanophones n° 1. 2008. С. 123–140. <https://gerflint.fr/Base/Germanie1/rosen.pdf>

References

- Domina, V. (2019). Bilingualism of future foreign language teacher as requirement of modern European higher education. *Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work)*. Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education. Khortytsia National Educational Rehabilitation Academyll of Zaporizhzhia Regional Council. Iss. 1(1). 90–95. <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2019-1-10>
- Karpyuk, O. (2008). European language portfolio: methodical edition. Libra Terra.
- Nikolaeva, S. Yu. (2003). All-European Recommendations on language education: study, teaching, assessment. Lenvit.
- Nikolaeva, S. Yu. & Yagelskaya, N. V. (2005). Language portfolio: purpose, structure, types, conclusion: manual. Library of the journal "Foreign Languages". Issue. 4.
- Budnik, A. (2017). Language portfolio in teaching Ukrainian as a foreign language. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2017/4_2017/23.pdf
- Conseil de l'Europe. Europass pour l'éducation et la formation. <https://europa.eu/europass/fr/europass-education-and-training>
- Conseil de l'Europe. Le Passeport des langues. <https://www.coe.int/fr/web/portfolio/the-language-passport>
- Conseil de l'Europe. Le Portfolio européen des langues (PEL). <https://www.coe.int/fr/web/portfolio>
- Conseil de l'Europe. Le profil Europass. <https://europa.eu/europass/fr/europass-profile-tool-help-people-manage-their-learning-and-careers>

- Martin, N. (2012). Conception d'un portfolio pour documenter le développement des compétences de l'élève au collégial. Mémoire de maîtrise. Sherbrooke, Québec: Université de Sherbrooke. <https://cdc.qc.ca/pdf/031584-martin-portfolio-eleve-collegial-essai-usherbrooke-2012.pdf>
- Rosen, É. (2008). Enseignement plurilingue et portfolio: l'exemple de Mes premiers pas en français et en allemand, projet de portfolio pour les 2–5 ans. Synergies Pays germanophones n°1. 123–140. <https://gerflint.fr/Base/Germanie1/rosen.pdf>

ЯЗЫКОВОЙ ПАСПОРТ КАК ОДНА ИЗ СОСТАВЛЯЮЩИХ ЯЗЫКОВОГО ПОРТФОЛИО В ЕВРОПЕЙСКОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

Мария Винарчук, кандидат педагогических наук, доцент кафедры романской филологии и компаративистики Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко, Дрогобыч, Украина, e-mail: marie-vynarchyk@online.ua

В статье исследуется концепт языкового паспорта как одной из составляющих языкового портфолио в европейском образовательном пространстве. Как инновационный инструмент, языковой паспорт может представлять иноязычную деятельность учащихся и студентов в течение определенного периода времени и отображать не только уровень языковых навыков, но и их межкультурные компетенции. Установлено, что языковой паспорт нуждается в постоянном обновлении, чтобы показать прогресс его владельца в изучении языков и засвидетельствовать получения нового межкультурного опыта. Он базируется на общеевропейских компетенциях владения иностранным языком и признается всеми субъектами европейского образовательного пространства. Дескрипторы оценивания языковых навыков признаны во всех европейских странах и касаются различных видов иноязычной деятельности: монологической и диалогической речи, чтения, письма и аудирования в соответствии с уровнями A1, A2, B1, B2, C1 и C2. В ходе исследования выявлено, что в языковом паспорте содержатся также дипломы и сертификаты, подтверждающие языковые знания и опыт языкового и межкультурного обучения.

Ключевые слова: языковой паспорт, языковой портфолио, языковые навыки, межкультурные компетенции, европейское образовательное пространство.

EUROPEAN EXPERIENCE OF USING A LANGUAGE PASSPORT AS AN INNOVATIVE TOOL FOR FIXING THE LANGUAGE ACHIEVEMENTS OF SCHOOLCHILDREN AND HIGHER EDUCATION STUDENTS

Mariia Vynarchyk, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Romance Philology and Comparative Studies Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine, e-mail: marie-vynarchyk@online.ua

The scientific article explores the concept of a language passport as one of the components of the language Portfolio in the European educational environment. The language Portfolio also contains information that testifies to the self-esteem of its owner, his/her independence, self-realization throughout life, thus implementing the fundamental principles of European language policy. The language Portfolio is a useful and valuable tool for presenting the level of skills of schoolchildren and higher education students in mastering foreign languages, as it monitors knowledge over time, which motivates schoolchildren and higher education students to improve the results of foreign language activities and stimulates their personal development. As an innovative tool, a language passport can represent the foreign language activities of schoolchildren and higher education students over a period of time and reflect not only the level of language skills but also their intercultural competences. It is established that the language passport needs constant updating to show the progress of its owner in learning languages and to certify the acquisition of new intercultural experience. It is based on the Common European Framework of Reference for Languages and is recognized by all actors in the European educational environment. Descriptors for assessing language skills are recognized in all European countries and apply to various types of foreign language activities: monologue and dialogic speech,

reading, writing and listening according to levels A1, A2, B1, B2, C1 and C2. The study revealed that the language passport also contains diplomas and certificates certifying language knowledge and experience of language and intercultural learning. Europass Language Passport is a free set of online tools and information to help you manage all stages of your learning and career. It allows users to display, document their language skills as well as share skills and experience. It helps in finding a job or place of study, provides job seekers with opportunities that correspond to the level of their skills and experience.

Key words: *language passport, language Portfolio, language skills, intercultural competences, European educational environment.*

Стаття надійшла до редакції / Received 15.11.2020

Прийнята до друку / Accepted 11.12.2020

Унікальність тексту 95,7 % (Unicheck ID1006587633)

© Винарчик Марія Петрівна, 2020